

Előfizetési árak:

Félsz évre . . . 6 frt — kr.
 Élévve . . . 3 > — >
 Negyedévre . . . 1 > 50 >
 Egy óra . . . — > 50 >
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 (Nádasy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.

hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér), Köszl János (fő-tér), Böhm Manó (fő-utcza) papir- és könyvkereskedéseiben.

Előfizetési fölhívás.

Ezen félsz kezdetével tisztelettel kérjük úgy az eddigi előfizetőinket, mint a nagyközönséget, hogy lapunkat továbbra is becses pártfogásukra méltassák.

Lapunk az e nemű lapok között a legolcsóbb, hetenként kétszer jelenik meg s előfizetési ára

1 óra csak 50 kr. (1 korona)

3 " 1 frt 50 " 3 "

6 " 3 " 6 "

Az előfizetési pénzeket kérjük minél előbb beküldeni, hogy a lap szétküldésében zavar ne támadjon.

Hátralékosainkat is figyelmeztetjük, hogy a kik hátralékaikat rövid idő múlva nem küldik be, azoknak beszüntetjük a lap további küldését.

Teljes tisztelettel

A „Pécsi Figyelő”

(Pécsi Hirlap)

kiadóhivatala.

Szöleink ujjá alakítása és a pécsi szakiskola.

Öreg hibája az a magyar embernek, hogy nem hisz addig senkinek sem, míg a baj egészen a körmére nem égett. S ha aztán, már nyakig uszik egyszer benne, még akkor is gyámoltalanságában inkább elmereng, mintsem hogy testtel s lélekkel a baj orvoslásához fogna.

Egészen így történt ez nálunk a filozofia-veszedelemmel is. Midőn ezelőtt

12—15 évvel Molnár István szőlészeti szakteknitelyünk erre járva szomorúan jegyezte meg, hogy mily kár ezekért a szép szőlőkért, a mennyiben ezek mind megmételtyezve lévén, rövid évek alatt teljesen ki fognak veszni, egyszerűen azzal feleltek neki, hogy — kinevették.

Most azonban, a midőn boldog és boldogtalan nemcsak látja, de keményen és alaposan érzi is, hogy benne vagyunk a csávában, még most is oly nehézkesen indul meg az újratelepítés munkája, hogy előreláthatólag nemcsak évek, hanem alighanem évtizedek fognak kelleni, míg szöleink ismét rendbe jönnek.

Pedig hát ez a magyar embernek nem valami dicséretes tulajdonsága, a melyre büszke lehetne. Ott vannak a francziák; ezekről már bátran példát lehetne vennünk. Mily hamar kiheverték a mesés összegű hadisarcot, a mit a németeknek fizetniök kellett. Nem sokat tétováztak, hanem megmutatták tettekben is életrevalóságukat. Így vannak a fillxerával is. Rémülettel töltötte el őket a veszedelem s nagyhamar belátták azt, hogy eddigi szölejük menthetlenül veszve van; de nyomban ezzel hozzá is fogtak az új telepítés munkájához, ültették az amerikai vesszőket, ojtottak, gyéritettek szénkéneggel; szóval elkövettek minden lehetőt, hogy a bajt és csapást lehetőleg enyhítsék. S ime odajutottak, hogy maholnap ezt a bajt is kiheverik s bortermelesük fenyves hírnevét ismét hirdethetik az egész világ előtt.

Mikor jutunk mi ennyire?

Nemcsak hogy készületlenül talált ben-

nünket a baj, hanem még most is összetett kezekkel tétovázunk és sem azt nem tudjuk, hogy mibe kapjunk, sem pedig azt, hogy hogyan fogjunk a munkához. Ismerünk akárhány határt, a hol a filloxera úgyszólván teljesen tönkre tette már a szőlőket, de azért még csak egy talpalatnyi amerikai telepük sincsen. Év után év mulik és újabb beültetés még sem történik. Azt sem tudják, hogy mikép fogjanak hozzá s ime tétlenségben vesztegelnek egyik évről a másikon át. Lépten-nyomon tapasztalhatjuk a köznépnek tájékozatlanságát s nincs, a ki őket a tett terén szemmeláthatólag meggyőzné legközelebbi teendőjük égető szükségéről. Hiányzik náluk a szakismeret, a mely nélkül batoratlanokká lesznek s nem mernek a munkához hozzáfogni.

Az egyik hall beszélni amerikai vesszőkről, a másik fásojtásról, a harmadik zöldojtásról, a negyedik direkttermő fajokról stb., de a dolog lényegével egyik sincs tisztában, mert olyformán vannak vele, mint a ki hallott valahol harangozni: de nem tudja, hogy hol.

Mindezekből világosan kitűnik, hogy mily nagy misszió várakoznék itt a vándortanárokra, ha ezek magukat esetleg anynyira megoszthatnák, hogy mindenhová eljuthatnának. Azonban a mai rendszer szerint, a midőn egy-egynek három-négy vármegyét sóznak a nyakába, ez teljesen kivihetetlen.

Ezen intézménynek akkor lenne igazi és gyakorlati haszna, ha egy-egy vándortanárnak csak akkora kerületet adnának,

A „Pécsi Figyelő” tárczája.

Nyári est.

Szép, csöndes, néma nyári este,
 Hallom, a mint szívem dobog.
 Nincs semmi zaj, csak a fülemben
 Dudolgatnak a szünyogok.

Indul a hold már delelőnek,
 A hány csillag van, mind ragyog;
 Fényüknél a kopott felhőket
 Most foltozzák az angyalok.

Csillagsugáros tiszta égen
 A lelkem úgy elandalog;
 Merengek túlvilági fényen...
 (Oh jaj, megcsipett egy szünyog.)

Jobb volna ott a kék magasban,
 Mint itt, a föld szennyes sarán;
 Kerülne gond, lenne nyugalom,
 Rút szenny, por nem tapadna rám.

Oh bár repülhetnék felétek,
 Csillaglakók, nagy égiek!
 Ott fenn szebb és olcsóbb az élet,
 S a szünyog is tán kevesebb!

Buday László.

Hogyan lettem én költő.

Félreértések kikerülése céljából sietek kijelenteni, hogy eddigelé csak én magam tartom annak magamat, de bátor vagyok hozzátenni azt is, hogy cseppet sem bántódom azon, amiért az akadémia még nem választott oda a halhatatlanjai közé.

Nem. Mert ugyan mint venné ki magát az én pislogó méceseském ott a hatalmas fényt-szóró szövétnékek vakító világosságában?

Az én olajos korsóm nem olyan, mint a bibliai özvegyé. Kifogyna hamarosan; s aztán, ha kifogyott — plagizáljak tán?

Ámbátor, ahogy pld. Mikszáth sans géne bevallja: ő az írói pályáját plágiummal kezdte meg, (amit egyébiránt senki sem fog elhinni) s így nem tudom, én is miért nem vallanám be ugyanazt? (Amint egyébiránt mindenki el fog hinni.)

Ami eczet akar lenni, idejekorán savanyszik meg. Belőlem is már apró gimnázista koromban kiritt a jövő nagy költője; iskolai föladvány adta meg az impulzust ez irányban és azóta „mozog a föld.”

A magyar nyelv és irodalom tanára meghagyta ugyanis: írja le mindenki a saját szülővárosát.

S ezuttal ismertem el legelőször igaz örömmel a szülővárosomat; ekkor kezdetem hinni a gondviselésben, melynek bölcs előrelátását majdan halálom után fogja áldani a jövő nemzedék, amidőn emlékezetemet ércszobor fogja hirdetni, árnyékos ligetben, csicsérgő verébhad közepette.

Mohácson születtem; „nemzeti nagylétünk nagy temetőjé”-ben, amelyet sirva emleget, amelyre sóhajtvá gondol minden igaz hazafi.

Ott születtem, ott tapodtam gyermekjátékaimban a honfivérrel áztatott hantokat, amelyek alól régen porló hősök hamvaiból piros virág nő!

„Hősvértől pirosult gyásztér sóhajtvá köszöntlek”...

Hogyne arattam volna tehát dicsőséget a föladványommal, midőn Mohácsról szólott az énekem? Hogyne pezsdült volna föl tanárunk hazafias forró vére, amikor olyan híven, olyan szépen másoltam le azt a „Nagy Horváth”-ból; amikor az elején mottónak diszegett, hogy

„És te vi | rulj gyász | tér a | béke ma | lasztos ő | lében | “...

a melyet évenként három-négyszer meg is látogathatna.

Azonban ne értsen senki félre; mert az a vándortanár is ember lévén, csudát tőle sem lehetne önmagában várni, hanem ehhez még más is lenne szükséges. Elmondjuk azt is, a mit mi összefüggően elengedhetetlennek vélünk.

Elengedhetetlennek tartjuk minden községben az úgynevezett amerikai szőlőtelepet. Az lenne a vándortanárnak a gyakorló tere, a hol utmutatásait és gyakorlati oktatását tartaná. Ez szolgáltatná évenként az újjáültetéshez szükségendő vessző mennyiséget, mely a község lakói közt évenként ingyen osztatnék ki. Itt mutatná meg a vándortanár a szükséges eljárás és művelés mesterfogásait, itt vezetné be őket az ojtások elsajátításába; szóval ez képezne minden községben azon gócpontot, a melyből az egészséges mozgalom indulna ki.

Nincsen olyan község, a mely csak kis jóakarattal is, ilyenmü teret nem jelölhetne ki, sőt szükség esetén akár vétel útján is beszerzendő volna.

A magas kormányoknak gondjai közé tartoznék ezen telepek beültetéséhez a szükséges vesszőket ingyen adományozni. Ez jogos és méltányos kívánság; mert ezáltal a jövő adó alapját teremtené meg. Ha ezt nem teszi meg, nagyon könnyen odajuthat, hogy egyik szép reggelen sem pénz sem posztó — vagyis sem adó, sem adó-alap nem lesz. Tudja vagy legalább is tudnia kellene a kormányoknak, hogy népünk szegény. A mindennapi kenyér beszerzése is elég gondot ad, úgy, hogy a még mindig elég drága amerikai vesszőket saját zsebéből még a legjobb akarat mellett sem szerezheti be. Itt tehát segélyre van szükség; mert a nép érdeke a kormány érdeke is s ha e téren fukarkodik, ezzel csak előbb-utóbb önmagát boszulja meg.

Az sem áll, hogy nincs pénz, hogy annyi vándortanárt alkalmazzon s milliókra menő szőlővesszőket osszon ki. Ha lehet pénz katonára, ágyura, puskára, füstnélküli puskaporra s mit tudom én mi mindenféltre, úgy keil lenni arra is, a mi a népnek második kenyerét szerzi meg s anyagi jólétéhez segíti. Nem volt üres fejü ember, a ki azt állította, hogy a nemzet nagysá-

gát, erejét és hatalmát, egyedül a nép anyagi jóléte emelheti.

Egy másik módja az ismeretek terjesztésének tagadhatatlanul a szakiskola.

Ismeretek nélkül sikeres gyakorlat alig képzelhető. A mit pedig az ember tudni akar, azt előbb tanulnia kell. Erre valók a szakiskolák is.

Nem volt utolsó gondolat Pécs szab. kir. városától az, hogy területén szakiskolát állít föl. A ki csak félig-meddig is ismeri a helyzetet s némileg belepillantott a nép viszonyaiba; a ki egy kevés körültekintéssel utángondolkozott, hogy reánk baranyaiakra mily költséges és nehezen hozzáférhető egy alsóbb fokú gazdasági iskola látogatása: az egy percig sem kételkedhetik azon, hogy egy ilyen szakiskola nálunk is elkélne, sőt égetően szükséges is. Azt kívánjuk népüktől, hogy okszerűen gazdálkodják, karolja föl a gyümölcsfatenyésztést, fogjon hozzá a szőlők újból alakításához stb. s e mellett megelégedzünk arról, hogy nekik ennek megtanulásához alkalmat is nyujtsunk. Nagyon téved az, a ki mindent csak a népiskolától vár; mert legyen az a tanító bár ezermester; de a sok egyéb tantárgy mellett még ezekre is alaposan megtanítani, teljesen képtelen. Ez életirány, ez önálló pálya, erre pedig nem a nép hanem a szakiskola van hivatva.

De nehogy úgy járjunk, hogy összevesszünk a gyermek nevén, mielőtt az voltaképp csak meg is született volna, jó lesz, ha a leendő szakiskola irányát egy kevésbé megbeszéljük s ebben a poros kánikulás időben egy kissé szellőztetjük.

Minden hasznosnak a szükséges a legközelebbi ellensége. Itt is tehát a szükségeset a hasznosnak elé kell tennünk.

Ki tagadná azt, hogy milyen hasznos az okszerű földművelés, a mely által a mostani gabona-terméseinket megsokszorosítani lehetne. Avagy kevésbé hasznos tán a megfelelő jószágtenyésztés, mely szintén anyagi jólétünk gyarapodását helyezi kilátásba. Nem vagyunk mi ellenségei sem a méhészet sem a selyemhernyó tenyésztés fölkarolásának sem, hanem mindazoknál égetőbbben szükségünk van oly tanintézetre, a honnét értelmes és gyakorlati szőlőmunkás embereket kapunk. Eljárhatunk akár

tíz községbe is és nagy elvétve fogunk találni egy egy embert, a ki tudna szőlőt ojtani avagy pedig az amerikai vesszőkkel elbánni s azt kellően művelni. Pedig szőlőink szinte tarkulnak a sok különbözőféle veteményektől; ma-holnap minden lesz benne, csak szőlőtőke nem.

Ime itt van a seb, a melyet haladéktalanul orvosolnunk kellene. Itt sajog, itt fáj legjobban, — ezen kellene első sorban is segíteni.

Már most ne azon törjük a fejünket, hogy vajjon ez az iskola országos vagy vidéki jellegű legyen; ne azon vitakozzunk, hogy milyen érvényű bizonyítványt és okleveleket szolgáltatson az ki; hanem igen is oda törekedjünk, hogy abból gyakorlatilag képzett, értelmes és jó szőlőművelők kerüljenek ki.

Miután ezen intézetnek nem az volna a célja, hogy urodalmaknak vinczelléreket képezzen, hanem inkább az, hogy az elsajátított kézügyesség és ismeretek a földműves néposztály köze szívrogjanak ki; első sorban is tekintettel kellene arra lenni, hogy a növendékek nem holmi bukott diákok, hanem a földműves nép gyermekeiből kerüljenek ki. Az a végzett növendék ne aspiráljon arra, hogy tudja a jó Isten, a szélrózsa mely irányában nyerjen alkalmazást, hanem visszatérvén szülői házába, a tanultakat a község javára érvényesítse. S azért szerény nézetünk szerint még a hatóság sem követne el valami halálos bünt, ha minden erejével odahatna, hogy egyes községek fölváltva egy-két növendéket adnának be, kik falujukba visszatérve a leggyakorlatibb terjesztői lennének mindannak, a mit az intézetben láttak és tanultak.

Az urhatnamság napjainkban amúgy is nagyon el van terjedve s evvel szemben aggasztóan apad az igazi munkások száma. Mivel pedig csakis munkás képes a létküzdelmekkel szembeszállni, azért az intézet iránya is fősúlyban erre legyen fordítva. Nem dirigáló parancsolókra, hanem szorgalmas értelmes munkakezekre van szükségünk.

Egyet azonban még nem hagyhatok említés nélkül, mielőtt tollamat leteszem. S ez a gyümölcsfa-tenyésztés.

Abban az időben nem volt már Bachusvár, köcsögkalap; a hazafit nem vitte „gendarm“ megbilincselve a „Bezirker“-hez, az abszolutizmus békóitól szabadultan, emelt fővel járt a magyar, csak a haza bölcsét siratta minden igaz honfi; Deák Ferenczet temették néhány héttel előbb. S talán annak a fájó emléke nyilvánult negyven lelkesült gyermekifjú fölhangzó éjlenében, midőn fölolvastam végére jutottam?

Az egész osztály arcza lángban égett; az enyém legjobban. Csakhogy, míg társaimét hazafias érzés festé pirosra, az enyémen a szégyen haragvó lángja vereslett. Végtelen fáj, hogy turpissággal arattam megneméremelt babért és abban a pillanatban sokkal inkább szerettem volna ott porlani a nyugvó hősök mellett, kiket galád módon idéztem csendes sirjaikból.

Ma ilyen csekélység nem hozna zavarba, hanem akkor nem ismertem még — Mikszáthot.

Denique a nyil fölrepült az ijról és azóta száll, száll, föl a magasba.

Néhány héttel később „Tuskó“ barátunk elnöklete alatt, aki azóta — ki hinné — jelentékeny gabnatözsérré emelkedett, megalakítottuk a mi saját külön „irodalmi egyesület“ünket és

mindjárt az alakuló gyűlésen pályázatot nyitottunk irodalmi dolgozatra.

A pályadíj, az elnök nagylelkű adománya, egy darab ezüst tallér.

Én persze, pályáztam arra; tartoztam vele írói reputációmnak. Talán csak nem hitethetem el, hogy csak „egyszer“ voltam író?

Méltóztatik látni, hogy az első véletlen ballépés vas-következetességgel kényszerített az írói pályára.

„Das ist der Fluch der bösen That“...

Irnom kellett; sőt mi több, első sikerem arra kényszerített, hogy pályanyertes legyek.

Csakhogy, nem volt tárgyam. Hiába törtem a fejemet valami fényteli eszmén, nem akart eszembe jutni semmi. Életem addig az időig oly csendben, zajtalanul folyt le, hogy abból egy szemernyi eseményt sem merithettem. A szerelmet akkor még nem ismertem; a koplalás pedig nem irodalmi munkára való tárgy.

Azóta hajh! megismertem a szerelmet is; fájó fullánkja ütött sebe ma, annyi évek múltával sem akar behegedni.

Ekkor, a pályázati határidő utolsó napjaiban — oh szent akadémia — a szállásadó házi-asszonyom limlomja között véletlen kezembe

akadtak a Bulyovszky Lilla vaskos kötetnyi elbeszélései.

Egy gondolat, egy villanás!

Azok közül egy alkalmasat kiszemelni, ügyesen lemásolni, pár órai munka volt csupán.

Írói becsületem megmentve, hirnevem megállapítva, nagy diadallal vittem haza a pályabírák által egyhangulag nekem ítelt ezüst tallért, mint első írói tiszteletdíjat.

Azóta, hála Istennek, cseppet sem félttem magamat. A plagizálás művészetének birtokában, folyton előre haladva, fejlődik, izmosodik tehetségem és ha néha-néha vékonyodik a fonál, el is szakad, előveszem a Bulyovszky Lilla örök emlékül eltett könyvét, az akadémiaira gondolkodom és miközben e kettőből meritek, fölmagasztosult agyamban eszmegazdag gondolatok születnek s tollam perczegve szalad végig a papíron, azokat röptükben megörökítendő.

Igy lettem én költő s noha még nem vagyok akadémikus, sőt kevesen tartanak költőnek, visszatekintve a múltba, elég példát látok, melyek erősen biztatnak a jövőre.

Pipulus.

Nincs a tágas értelmű mezőgazdászatnak olyan ága, melyet a szőlőműveléssel oly kapcsolatba lehetne hozni, mint a gyümölcsfa-tenyésztés. A szőlő is gyümölcs lévén — tán nem is tévedünk, midőn azokat rokonságnak nevezük el.

Csak ismétlésekbe bocsátkoznám, ha gyümölcsfa-tenyésztés hasznosságát per longum et latum ecsetelném: Nagyon világosan illusztrálja ezt úgy a kereskedelmi statisztika s még jobban a stajerszági almakereskedők duzzadt zsebei. A fokozott fogyasztással szemben, a termelés mennyisége elenyészően csekély s ezzel egy újabb adó-nemet vonunk önmagunkra föl. A józan ész és helyes gondolkodás már régóta hangoztatja azt, hogy a gyümölcs-termelést melegebben kell fölkarolnunk.

Vétket követnénk tehát el, ha a fölállítandó szőlőműves iskolát a gyümölcsfa-tenyésztéssel nem kapcsolnók össze. Egy füst alatt elsajátítaná a növendék e téren is azon legszükségesebb ismereteket és mesterfogásokat, melyek őt egyuttal gyümölcsfa-tenyésztővé is kvalifikálnák. Erős a meggyőződés, hogy ezen kapcsolat által úgy az egyik, mint a másik ügy hatalmas lendületet nyerne, közügyünk előnyére szolgálna.

Nem vagyok ugyan pap, sőt tán a szükség esete sem forog fönn s mégis bátor volnék a fölállítandó tanintézetet „Szőlőszeti és gyümölcsfa-tenyésztési” szakiskolának keresztelni el.

Baranya-Szabolcs.

Liebbald Béni.

Megyei közgyűlés.

Baranya vármegye bizottsága hétfőn délután 10 órakor tartotta évnegyedes rendes közgyűlését. A hosszú tárgysorozatnak csak néhány pontja keltett nagyobb érdeklődést, a többi közönyösen, álmosan morzsolták le. Az alispáni jelentés tudomásul vétele után az állandó választmány előterjesztését hallgatták meg a kiépítendő közutak kölcsöne tárgyában. Az állandó választmány a mérnöki hivatal egy milliós javaslatát ajánlja, 8 évi törlesztéssel. Kiépítendő lesz 72 kilométernyi elsőrendű, 55 km. másodrendű útvonal. Egyuttal előterjesztést tesz a műszaki személyzet szaporítása tárgyában; 3 új mérnököt kér, hogy a felhalmozódott teendőket gyorsan foganatosíthassák. Szieberth biz. tag a pécsi járás másodrendű útvonalainak kiépítését kéri; az alispán felszólalására indítványát a jövő közgyűlésre halasztja. Az állandó választmány javaslatát változatlanul elfogadják.

Legnagyobb érdeklődéssel fogadták Debreczen átiratát, melyet az állandó választmány pártolólággal terjesztett a közgyűlés elé. Szieberth időszerűtlennek találja most a kérdés felvetését. Készítse el a kormány törvényjavaslatait a legfontosabb kérdésekről, csak azután fogjon a mostanában szervezett főrendiház újabb reformálásához. Az átirat egyszerű tudomásul vételét ajánlja. Hasonló értelemben nyilatkozik Prantner Ferenc is. Simonfay János barátja a reformnak, de nem akarja, hogy az ügy kronkrét esetből kifolyólag vettessék fel. Legyen az új felső ház minden irányban független és önálló: épen ezért ne akkor dobjuk el a régi szervezetet, mikor a kormánnyal szemben függetlenségének adja tanujelét. Hangsúlyozzuk a feliratban, hogy a törvényhatóságok képviselőket nyervek a főrendiházban: de ne a leszavazott kormány érdekében sürgezzük a reformot. Az állandó választmány álláspontját Szily alispán védi a felszólalások ellenében. A főrendiházat mai szervezetében képtelennek tartja törvényhozói tisztére. Az ország nagyobb vidékei épen nincsenek képviselve a felsőházban. Baranyából egyedül a pécsi püspök ül a törvényhozók közt; Somogy-, Tolna-, Zalamegyéből egy kinevezett főrendiházi tag sincs. Ajánlja az állandó választmány javaslatát, a mit a közgyűlés nagy többséggel el is fogad. Néhány jelentésen vita nélkül

átsuhanva, a paléi révnél építendő Dráva-hidvert nagyobb port és keltett nagyobb érdeklődést. A megyegyűlés egyszer már elhatározta volt, hogy az új hid költségeihez nem járul hozzá. Siklós és néhány érdekelt község felszólalt e határozat ellen, s 12000 forintot (köztük maga Siklós 10000 et) felajánlottak a hid költségeire. Az állandó választmány azt javasolja, hogy a törvényhatóság ugyanily összeggel járuljon a költségekhez. Darázs Ödön kevesli a tizenkétezer forintot, ő 25000-rel kíván hozzájárulni. Ambrus ref. lelkész méltatva az új hid fontosságát a humanitás, stratégia, kereskedelem közlekedés szempontjából, 50000 forintot szavaz, meg. A licitáczióknak az alispán felszólalása vetett véget, a kinek indítványára megmaradtak a 12000 forintnál. — A tárgyalás további folyamán érdekes momentum csak itt-ott akad. Fazekas Sándor a sellyeieknek akar új utakat; az indítvány felett a közgyűlés napirendre tért. Tanítók nyugdíjazását, községi ügyeket, 221 község bírói számadásának, 102 község szegény pénztári számadásának átvizsgálását gyors egymásutánban tárgyalták le. Az árvaházi alapból folyó költségekre 8000 forintot, Sztankovics György mérnök tiszteletdíjára 1000 forintot utalványoztak. Mohács nagyközségnek megengedték, hogy különböző címletű adósságainak konvertálására új kölcsönt vehessen fel. Az árvaszék személyzetét egy ülnökkel és két írnökkel szaporítják. A Schaumburg-Lippe-féle jutalomdíjat (44 frt) Szivér István joghallgatónak adományozták.

Történt pedig mindez teljesen üres ház előtt; az első pontok után egyszerre megcsappant a nagy érdeklődés, s csak azok maradtak benn, a kikre épen szükség volt.

Kevéssel déli harangzó után szerencsésen le is morzsolták a hosszú tárgysorozatot.

Hirek.

— (Kinevezés.) Galovits Arthur pécsi kir. táblai tanácsjegyzőt, volt mohácsi albirót a király Ócsára járásbíróvá nevezte ki.

— (A „Pécsi Polgári Casinó”) választmánya által összehívott rendkívüli közgyűlés f. hó 9-én, Dr. Zöld Sándor közgyűzői helyettes jelenlétében, tartott meg. Elnök a rendkívüli közgyűlést megnyitván, okadatotha ezen gyűlés összehívásának okát. A kaszinó házára fölveendő jelzalog-kölcsön fölvételére már m. é. december hóban a választmány fölhatalmazást nyert, de az akkori jegyzőkönyvben tározottan ki lett mondva, hogy a jelzalog-kölcsön a „Pesti kereskedelmi bank”-tól veendő föl. Ezen intézettel azonban a tárgyalásokat az egyesület megszüntette, enélfgva lépéseket tett a „Pécsi takarékp.”-nál, mely intézet hajlandónak nyilatkozott 12,000 frt jelzalog-kölcsön adására olyképen, hogy ezen kölcsönt 6% számitással adja, 5 1/2 % kamat és 1/2 % tőke törlesztésre, mely fizetéssel 46 év alatt a tartozás teljesen törlesztve lesz. A közgyűlés figyelemmel hallgatta az elnök kimutató előterjesztését, és egyhangulag felhatalmazta Hartl Ferenc elnököt, Rappay Ignác titkárt, Beck Gyula pénztarost és Dr. Toldi Béla ügyvédet a fönnnevezett kölcsön fölvételére és a kötelezvény aláírására. Ezen határozatról Dr. Zöld Sándor közgyűzői helyettes nyomban jegyzőkönyvet vett föl, és ezen jegyzőkönyv Werle Mihály és Kész Ferencz. a hitelesítésre kiküldött tagok által aláíratott. Más tárgy nem volt a napirenden. A gyűlés az elnök elterjesztésével oszlott szét.

— (Az aratás.) Javában folyik mindenfelé az aratás és örömmel konstatáljuk, hogy az idei termés bár nem nagy, de mindenesetre jobb, mint azt a téli és tavaszi időjárás remélni engedte. A buza hozama gyenge középtermés, csak néhol dicsekedhetnek jó közép terméssel. A rozs általában gyenge. Az árpa, de különösen az őszi vetések mutatnak csak valamire való eredményt, míg a tavaszi nagyobb részt kiszántották. A kukoricát most töltögetik, sok helyen nagyon visszamaradt. Esőt kíván. Répára több helyen panaszkodnak, mert kétszer is elvetették s még sincs látszatja. Burgonya jó termést ígér. Borunk nem igen lesz, mert a mit a phylloxera meghagyott, azt a tavaszi fagy tette tönkre. A hol nem ártott nagyon a fagy, ott most másodszor permeteznek. Legnagyobb szükség a takarmányban lesz. Azért sokan a tarlókat fölszán-

tották s csalamádét vetettek, hogy legyen mit a jószág elé adni.

— (Cseresnyés Sándor temetése.) Itéltőablánk elhunyt tanácselnökét pénteken 5 órakor temették óriási részvét mellett. A koporsó felett a háznál Papp ref. lelkész, a temetőben Váry Gyula kir. táblai bíró mondtak megható beszédet.

— (Sertésorbáncz.) Mint a sásdi levelezőnk írja — ott a sertésorbáncz állatbetegség járványszerűen föllépett, s a sok beteg állat közül több elhullott. Hogy pedig ezen állatbetegség terjedését lehetőleg meggátolják, a sásdi főszolgabíróság szigorú zárlatot el, s a sertéseknek hetivásárra való fölhajtását betiltotta. Mint értesülünk, megyénk több községében is föllépett a fenti állatbetegség, így Piskán, Zalátán, Új-Mindszenten. Jól lesz nekünk is vigyázni, nehogy városunk területére valamiképp behurcolódjék ezen járványt.

— („A pécsi polgári daloskör”) szombaton este tartotta meg a nyári dalestélyét a Scholcz féle sörcsarnokban, mely úgy látogatottság, mint jó kedv dolgában teljesen kielégítette a rendező daloskört, meg az ott levő közönséget. Az énekkarok oly jók voltak, hogy némelyiket meg kellett ismételnie az énekeseknek. Ezután tánczra perdült a fiatalság s járta — a nagy hőség daczára — hajnalig.

— (Elmaradt vendégjáték.) Az előleges értesítés szerint tegnap, kedden este kezdte volna meg Ujházi Ede, a nemzeti színház művésze pécsi vendégszereplését. Szinigazgatónk az utolsó napon kapott telegrammot Ujházitól, hogy családi körülmények miatt vendégjátékát el kell halasztania. Valószínűleg e hó 20-ika táján látjuk csak meg Ujházit.

— (Czukorgyár Barcson.) Míg nálunk a kis és nagy tőkepénzesek pénzeiket a takarékpénztárakban halmozzák föl ugyannyira, hogy milliók hevernek használatlanul, alig hajtván néhány százaléknyi hasznot, addig másutt a tőkepénzesek egyrésze tőkét iparvállalatokba, vasutak és hidak építésébe fektetik, mely nemcsak több jövedelmet biztosít a tőkepénzeseknek, nemcsak egész vidékek kereskedelmét, földművelését és iparát emeli, hanem sok ember közvetlen megélhetését is biztosítja. Ez oka annak, hogy míg nálunk évek óta vajudik egy oly kis vasutacska létrehozása, mely Pécsét Délbaranyával összekötné, addig a szomszédos Somogyban évről évre szaporodtak a viczinális vasutak, szesz- és cukorgyárak. Utóbbi nagy iparvállalat van alakulóban Barcson. Már nem egészen új terv, hogy itt cukorgyárat állítsanak föl. Eddig az volt a legfőbb akadálya, hogy nem volt biztosítva a kellő mennyiségű cukorrépa. Pedig e tekintetben a barcsi cukorgyárnak is meg volna a maga nagy vidéke: a szobb-barcsi vasut mellett fekvő uradalmak, Szigetvár vidéke és Szlavonia. Ha a répa azon a vidéken megfelelő czukortartalommal bír, terület van elég, onnan a répat könnyen lehetne Barcsra szállítani. A vállalkozók ügynökei most járják be az említett vidékeket s a gazdákkal répatermelésre szerződéseket is kötnek.

— (Jön a kolera.) Tavaly az őszszel járt Magyarországon. Idén a tavaszra ígérkezett, de közbejött körülmények miatt mostanig elhalasztotta látogatását. Uborka kevés van, a dinnye se érik még, s máris mindenfelől kapjuk a híreket, hogy a kolera megérkezett. Pár nappal ezelőtt Szathmáron ütötte föl a fejét. Most már átrándult Deésre is, a hol eddig négy áldozata van. Szolnok-Doboka- és Beregmegye több falujában szintén nagy számmal fordultak elő gyanus megbetegedések, de hivatalosan még nem állapították meg, hogy ázsiai kolera esete forog e fönn. Épen ez a szerencséje a mi kellemetlen vendégünknek, hogy inkognitójától nagyon későn szoktuk megfosztani; álnévek alatt kedve szerint garázdálkodhatik.

— (A difteritisz áldozatai.) Rövid pár hét alatt már a második gyermekét ragadta el Asztalos János ügyvédnek a difteritisz. Az előtt egy éves kis leánya esett áldozatul a retentő betegségnek, ma kis fiát, Jenőt fektették koporsóba. — Siklóson újra föllépett a gyermekek réme: az utolsó héten 11 difterias esetet konstataáltak. Eddig egy végződött halállal.

— (Megüresedett tanítónői állások.) Említettük, hogy Jäger Lenke és Gerdénich Riza lemondása folytán a községi iskoláknál két tanítónői állás üresedett meg.

Az állásokat csak augusztusi ülésén fogja az iskolaszék betölteni, de mint halljuk, a verseny az üres helyekre máris megindult. Igen sok pályázó lesz, annyal is inkább, mert a most megszűnt két magán tanintézet tanerői is reflektálnak a megürült állásokra.

— **(Szinházi hírek.)** Az elmaradt Ujházi-esték miatt a heti műsor is megváltozott. Kedden „Pepi“ került színre, Megyeri Dezső bohózata. Ma az „Arany ember“ megy, a főbb szerepeket R. Balogh Etel, Kalmár Piroška, Szendrői Ella, Somogyiné, Zombori Ilona, Peterdi, Dezséri, Sárdi, Follinus játsszák. Valószínű, hogy a következő napokban Németh József, a budapesti népszínház kedvelt művésze fog vendégszerepelni, kivel az igazgató ez idő szerint sürgönyileg tárgyal.

— **(Zaklatás.)** Múlt évben, valamely „böles“ intézkedés folytán az iparosok nyakába sózták segédek adóját, így akarván az iparost nemcsak a maga, de mások adójáért is felelősségre vonni, és az adókezelést egyszerűsíteni; ráhagyván a gazdákra, hogy hajtsák be a segédek a kirótt adót, ha tudniillik azok addig el nem mentek a hatodik városba, mert ez is megtörténhetett, lévén a visszaható adóelőírás júniusban. A gazdák köllve-kölletlenül kifizették a segédekért az adót s be is szedték a hol lehetett, s így rendbe is lenne minden ügy, a hogy. Hanem a városi adóhivatal valamelyik közegének keresztül is kellett volna vezetni az ilyen befizetéseket, hogy az illető iparossegédek utóbb ne zaklatassanak. De ez csak nagyon kevés esetben történt, minek az lett a következménye, hogy a segédek először adóintést, majd árverési hirdetményt kaptak, melyekben a rájuk kirótt, de már rég befizetett adójukat ismét követelték s érte egyetmásukat lefoglalták. Sok kellemetlenséget okozott ez a gazdáknak is, mert bizalmatlanságot szült a segéd és a gazda közt. Esetről esetre csak hosszú utánjárás, lőtás-futás után lehetett a dolgot rendbehozni. Rendbe?! Óh, a városi adóhivatalnál e szó ismeretlen fogalom, mert még most is, tehát fél éven túl a legutóbb teljesített s már „rendbe“ hozott befizetés után még mindig hajszolják a jobb sorsra érdemes adófizetőket. Nincs ennek a városi adóhivatalnak fölttes hatósága? Ha van, miért nem néz néha napján a slendrián, hanyag és mulasztás elkövető tisztviselő után? Vagy tán arra való az adófizető, hogy ok nélkül, minél többet zaklassák?

— **(Helyreigazítás.)** Múlt számunkban — téves információ folytán — azt hoztuk, hogy az elhunyt Cseresnyés Sándor kir. ítélő-táblai tanácselnököt Blaskovich István kir. ítélő-táblai elnök helyettesíti. Mint illető helyről értesülünk, Blaskovich továbbra is Gasteinban marad, a helyettesítéssel pedig Pulcz kir. ítélő-táblai bíró van megbízva.

— **(Halálozások.)** Berkly Rózsa, özv. Berky Józsefné sz. Vágó Ilona leánya, e hó 8-án, 12 éves korában Zalátán elhunyt. — Schädli Lajosné szül. Rothschedl Mária e hó 9-én, életének 26-ik évében meghalt. — Özv. Acsády Sándorné szül. Náray Krisztina hétfőn délután 5 órakor hosszas szenvedés után 78 éves korában elhunyt. Halálát gyermekei, számos unokája és dédunokája siratják. Temetése ma 6 órakor lesz. Béke poraikra!

— **(A vallás és közoktatásügyi miniszter)** valamennyi kir. tanfőügyelőhöz a következő rendeletet intézte: A állam, a községek magánosok és társulatok által fenntartott elemi, felső-nép- és polgári iskolák tanító- és tanítónőképző és kisdédvónőképző intézetek izraelita vallású tanulóinak szombati napokon az írás-, számolás és rajzolásról fölmentésére nézve a következőket rendelem: Az izr. vallású tanulókat szombati napokon az iskolába járástól fölmenteni nem lehet, de ezen napokon az írás-, számolás és rajzolásról fölmenthetők, ha a tanuló szülője (gyámja, gazdája) a fölmentést, az aláírásra nézve hatóságilag igazolt írásbeli folyamodványban kéri. A fölmentést elemi, felső-nép- és polgári iskolákban az állami iskolák gondnokság és községi iskolaszék, tanító-, tanítónő- és kisdédvónő-képző intézetekben a kir. tanfőügyelő adja meg. Az így fölmentett tanuló szombaton minden tanórán jelen lenni tartozik és például a mennyiségtanból szóbeli feleletre, úgyszintén a rajzolási tárgy értelmezésére is föl-hivatható. Ha az izr. vallású tanuló száma nagy, akkor lehetőség szerint ügyelni kell arra, hogy a rajzolás és szépírási tanóra szombatra ne essék.

Azonban, ha az illető osztály szombaton valamely órában csakis föladat-írással vagy rajzolásal van elfoglalva és magyarázat nem fordul elő, a fölmentett tanuló ez idő alatt ugyan e tantárgynak elméleti vagy értelmező leckeiből kikérdezendő vagy leckéjének ismétlésével tartozik foglalkozni. A fölmentett tanulók egyéb tanórákon annál behatóbban vizsgálандók meg és föltéve, hogy a szépírási szombaton tanítatnék, az ily tanuló írását más dolgozataiból kell meg-bíralni. Fölhivom a tanfőügyelőt, hogy a szükséges további intézkedéseket ezen körrendelet értelmében tegye meg.

— **(Csendélet a vidéken.)** Múlt csütörtökön Mohácson Angyal Gábor hentes-üzletébe betörték s a pénzes szekrényt fészegték már, mikor a fölébredt tulajdonos elriasztotta őket. Jellemző, hogy az üzlet a városháza mellett volt, s az éber rendőrség semmit se vett észre. — Baaron a vasárnapi munkaszünetről jó kedve kerekedett az ottani legényeknek, s az egyik kereskedő ablakait bevették, az ajtót bezúzták s a boltot formálisan megostromolták. — Gyuksits Máté izségi lakost még a múlt héten az utcán halva találták. A megindított vizsgálat kiderítette, hogy a halottnak régi haragosa, Andrits Iván volt a gyilkos. Éjjel rálesett az utcán s fejszével, botokkal halálra verte. — A napokban csipett el a mohácsi csendőrség egy szélhámos asszonyt, a ki uri ruhában cselédeket fogadott föl, könyvéket elvette, azzal beállt szolgálatba, és addig maradt ott, míg gazdáját meglöphatta. Akkor aztán újra kezdte a leleményes módszert. A jómadár, becsületes nevén Frey Lőrinczné, most már az ügyészség fogházában ül.

— **(Somogyi ügyvédek küldöttsége.)** Említettük a somogymegyei ügyvédek azon mozgalmát, és indító okait, mely oda törekszik, hogy a zalaegerszegi ügyvédi kamarából kiválva, a pécsihez csatoltassanak. Ezen ügyben a napokban a somogyi ügyvédek küldöttsége tisztelt Szilágyi Dezső igazságügyminiszternél. A küldöttséget Csorba Ede vezette, tagjai pedig Bakonyi Ferenc, Berzsényi Gerő dr., Löwentritt Ödön dr., Rimanóczy Ferenc dr., és Ritzinger János dr. ügyvédek voltak. A miniszter az ügyvédi kar kérelmének teljesítését megígérte, s így legközelebb a pécsi ügyvédi kamara területe Somogy megyével növekedni fog. Ezen körülmény mindenestre emelni fogja fogja városunk idegen forgalmát.

— **(Magyar ruha.)** Az ezredéves kiállítás rendezői újabbán azt az ötletet vetették fel, hogy a milléniumi ünnepségek alkalmára öltük fel megint a hatvanas évek divatját, s járjunk megint magyar ruhában. Evvel demonstrálhatjuk nemzetiségünket a kiállításra tóduló idegenek előtt, — legalább azok az ötletes rendező urak így vélekednek. Mindenesetre szép látvány lesz az a külföldieknek, a mint a diszmagyarba bujtatott Árpád-ivadékról csak úgy csorog az izzadság a kánikulai forróságban. Nagyobb munka lesz azt a magyar ruhát viselni, mint lehetett annak idején a magyar hazát elfoglalni. S akkor legalább féltek tőlünk, reszkettek előttünk az idegenek, most majd csak nevetni fognak ügyetlenségünkön. Talán akad más tér is, a hol áldozhatunk a hazafiságnak; van még magyarosítani való iskola, visszahódítani való eloláhosodott, eltótosodott falu, meg nem szerzett magyar hadsereg, régen ígért és soha meg nem adott magyar udvartartás: végezzünk előbb ezekkel, s ha már semmi más dolgunk nem lesz, akkor vegyük elő unalmunkban a magyar ruhát s izzadjunk az ezredévi kiállítás dicsőségére.

— **(Tűz a vidéken.)** Siklóson a múlt héten nagy tűz volt. Pick Áron istállójának padlása gyúlhat ki, ettől tüzet fogott a szomszédkádműhely. Az istálló száraz kukoriczacsutkával, a műhely forgácsal volt tele, úgy hogy a tűz lokalizálása igen nagy nehézséggel járt. Szerencsére volt víz a közelben, a tűzoltók is derekasan működtek, s a fenyegetett épületeket a mennyire lehetett, megkímélték a lángoktól.

— **(Elröpült.)** Egy pisze orru, szöke szobaciczka ágaskodik az emeleti ablak párkányzatán, fűlszakgató torokhangból, teljes erővel dalolja a trarara bum dié szellemes szövegét. Az ablak alatt elhaladók ijedten tekintenek a magasba, ahonnan elragadóan hallatszik az ének hogy:

„Télen nagyon hideg van,
Nyáron nagyon meleg van
Soha sincsen jó idő,
Mindig esik az eső“
Trarara bum dié.

Ahogy a gondatlan kis pisze az egyik ablakszemtől a másikhoz közelít, a mellette álló kis aranyozott kalitkából kidugja az orrát egy sárgapihés kicsiny aranymadár és a szoknya lebbenéstől megrettenve, hess, kirepül.

— Jézusom megöl a nacscsága! sikolt a művészi ambíciókkal bíró cziczus, és kevés hija, hogy utánna nem röpül a kanári madárnak.

A kanári már a háztetején csattog, s hirtelen nagyközönségből álló hallgatója sereglük össze az utcasarkon.

— Hess! Hess! tapsol izmos tenyerével egy fölgyürközött mézszáros legény, ki a kanári ügyében érdekelt félnek látszik.

Az összesereglett gyerekek apró kavicsokkal szeretnék a háztetőről leretenteni a szabadságát élvező sárgapihés aranymadarat.

A kéményseprő, ki ünnepnapokon riválisa a mézszáros legénynek, büszke önérettel igyekszik megmutatni az ablakpárkányon kétségbeesett szöszkének, mennyivel különb mesterség a kéményseprés a husmérésnél, és óvatosan közeledik a kanári mögé.

A kanári elrepül. Lejön az utca közepére, a mézszáros-legénynek teremt előnyös helyzetet.

Az utca népe visszafójtott lélegzettel lesi a kis aranymadár minden mozdulatát, senki sem riasztja, senki sem kergeti, a mézszáros legénynek engedik: az ügyességet.

A kapunál lent terem a szobaleány. Fején félrecsusszant az olajos kendő. Kender hajával játszik a tavaszi szél, arca kipirult az ijedségtől, kezében tartja az aranyozott rácsos kalitkát.

A madár meglátja a czukros hajlékot, egy kicsit tétováz, körülnéz félénken, végül beröpül régi lakásába.

Köszönöm Márton ur, szól a leány pirulva a mézszáros legényhez, megölt volna a nacscsága ha meg nem fogjuk.

— Nem addig a hugom, de fizessen érte,
— Tudja majd vasárnap kimék a „Fürdő-kertbe.“

— Ott leszek rózsám, eszem a kis szádat.
— Ühüm.

A háztetőn irigyen hallgatta a kéményseprő ezt a párbeszédet. S mikor a lány befordult, hubogva füttyült a két tenyerébe.

A lány kaczerán visszanezett.

— Jöjjön föl reggel, kormos a spórhelt.

Művészet, irodalom.

A szinkörből. Mozgalmas estéi lettek volna a szinkörnek az utolsó napokban, ha — a közönségnek egyáltalában kedve lett volna színházba járni. Pénteken „II. Rákóczy Ferenc fogsága“ ment, üres ház előtt. Elég jó előadás; Pethes, Szendrői Ella, Dezséri, Tóth megérdemelt tapsokat arattak. — Szombaton Polgár Sándor jutalomjátékául „Jani és Juczi“ került színre, egy értéktelen, vaskos bohózat, a minek esetlenségeit ügyes játékkal igyekeztek feledtetni Kocsis Etel, Kalmár Piroška, Dezséri. A jutalmazott izléstelen szerepében sok tapsot, sok kacaját aratott, de elismerést a darab és szerep választásáért nem igen érdemel. — Vasárnap este a Jászai-Hilgermann-Polányi társaság tartotta hangversenyét, ha nem is épen üres, de nem nagyon telt ház előtt. Jászait ismerjük már, mint tragikát; most mint az elbeszélő költészet interpretátorát csodáltuk meg. Organumának színező ereje ép oly könnyen adja vissza a lágy, szelid érzelmeket, mint az öreg Jób féktelen átkait (Jehovah); a dévaj, szatirikus hang (Pázmán lovag, Ágota kisasszony) ép oly jól sikerül neki, mint a félelmes, tragikus árnyalatok (Simon Judit). Minden piéce-ét viharos taps fogadta, csekély elismerésül nagy művészetének. Csak azt csodáljuk, hogy Magyarországon egyetlen poétát fedezett föl, Kiss Józsefet. Az egy Pázmán lovag úgy látszik csak kénytelen koncesszió volt azok számára, a kik Kiss Józsefen kívül más költőről is tudnak széles e hazában. — Hilgermann Laura asszony dalaival másik hőse volt az estnek. Csengő, iskolázott hangjával nagyon megtetszett

a közönségnek, s egy-egy dala után háromszor is a lámpák elé hívták. — Polónyi Elemér, a zongoraművész, kitűnő technikával, mély érzéssel játszott.

R. Balogh Etelnek, szintársulatunk kiváló művésznőjének hétfőn volt jutalomjátéka. A színe hozott darab, „Musotte“ egy nagy írói tehetségnek, a nemrég elhunyt Maupassantnak elhibázott munkája. A közönség is lanyha érdeklődéssel kísérte a színművet, csak Balogh Etel művészi játéka villanyozta föl. Ez az aszszony keresetlen természetességével, a legapróbb részletekig átgondolt művészi játékaival mindig igazi hatást ér el. A halállal vívódó kis modell lázas beszédeit, szilaj örömet és görcsös ragaszkodását az élethez megkapó, élethű vonásokkal rajzolta. A hétfői est érdemeit csak szaporította a bizalmunkat erős művészi egyéniségében csak megerősítette. A közönség telt házzal ünnepelte kedvencét, még a karzat is zsufolva volt, pedig Balogh Etel művészete nem a kakasülő izlésének való. A jutalmazottat tisztelői értékes ajándékokkal, arany-órával s számtalan virágcsokorral lepték meg. Kivüle kitüntek még Kalmár Piroska (Gilberte), Pethes (Jean), László (Leon.)

* **Uj férfikarok.** Megjelent Goll János ének-tanár által szerkesztett „Apolló“ című kar-gyűjtemény VII. évfolyamának utolsó része vezérkönyvében és 4 szöveglombban következő tartalommal: 134. kar. Étlap, Zöllner Károlytól; 135. kar. Gyász-dal, Jelentől. 136. A zöld erdőben, Ziegler Béától, 137. kar. O sanctissima... sicíliai népdal (uj átdolgozásban), 138. kar. Gyász-dal, Egressy Benitől. Az Apolló előfizetési ára egész évi folyamára 2 frt 50 kr, egy példány vezérkönyv és négy szöveglomb. Pósta-küldemények címzendők: Az Apolló kiadó-hivatalának, Rózsa M. zongora termébe, Budapest, VII. ker. király u. 23. sz. a.

Tanügy.

— **(Tanfőlügyelők országos kongresszusa.)** A tanfőlügyelők és egyházmegyei főtanfőlügyelők augusztus hónapban, egy még meghatározandó napon, országos kongresszusra gyűlnek Budapesten. A kongresszus ügyében dr. Komlóssy Ferenc egyházmegyei tanfőlügyelő és Tóth József kir. tanfőlügyelő körlevelet küldtek szét kartársaiknak, melyben örömeiket fejezik ki a fölött, hogy gróf Csáky Albin közoktatásügyi miniszter és Vaszary Kolos hercegprímás beleegyeztek a kongresszus megtartásába s hangsúlyozzák, hogy e kongresszus egybehívása már régóta érzett szüksége a magyar tanügynek. A körlevél arra kéri föl a tanfőlügyelőket, hogy ők maguk adjanak véleményét abban a kérdésben, hogy a kongresszus augusztus hónap melyik napján lenne a legalkalmasabban kitűzendő. A kongresszus tárgyai volnának.

1. A magyar nyelv tanításának módszere
 - a) nem magyar ajku iskolákban,
 - b) magyar ajku iskolákban.
2. Az osztott és osztatlan iskolák tanterve.
3. Nem volna-e célszerű a falusi népiskolákban a tanítás időszakának másképpen való beosztása?
4. Az ismétlőiskoláztatás helyes irányítása ezzel kapcsolatosan: falusi gazdasági iskolák föllállítása.
5. A kétévi tanfolyammal bíró felsőnépiskolák fentartandók-e továbbra is?
6. Az iskolai mulasztások ellenőrzésének módja.
7. Az állami tanfőlügyelők és egyházmegyei főtanfőlügyelők egymás közötti helyzete, viszonya.
8. A kongresszuson fölmerülő esetleges indítványok tárgyalása.

A körlevélre szóló válaszok Tóth József pestmegyei királyi tanfőlügyelőhöz (VIII. kerület Szentkirályi-utca 3. szám, II. emelet 16. ajtó) intézendők.

Iskolai értesítők

az 1892-93. iskolai tanévről.

A pécsi rom. kat. főgimnázium növendékeinek száma az elmúlt iskolai évben 392 volt, kimaradt vagy vizsgálatot nem tett 35, meghalt 2. A vizsgálatot tett tanulók közül

— a magántanulókat nem számítva — magyar volt 329, német 19, más nemzetiségű 1. A rendes tantárgyakból tiszta jeles volt: az I. osztályban Ollé László, Papp Károly, Nierenberger Géza és Surányi Miklós, a II.-ban Andretzky József, Beck Alajos, Czindery András, Fiscber Ferencz, Hohner Antal, Nagel János, Pauncz Jenő, Varga József és Veichardt Rezső, a III.-ban Franciscs István, Rihmer Oszkár, a IV.-ben Buday Dezső, Buzsáky Imre, Erőssy Aladár, Glück István, Kaufmann András, Kerese György, Marton Sándor és Nyaka Lajos, az V.-ben Jung Ádám, Körmendy Alajos, Makay István, Szuly Aladár és Vaszary Lajos, a VI.-ban Jakab Béla, Markus Jenő, Nagy Jenő, Pauncz Sándor és Reichardsperg Béla, a VII.-ben Sipos István és Szákovics Ottó. Érettségire jelentkezett 32 növendék, jelesen érett lett 6, jó eredménnyel 9 és egyszerűen érett lett 14. Az ifjúság önképzésére a Nemzeti Kaszinó egyesület, az előjáróság és maga az önképzőkör 16 pályázatot tűzött ki. Az intézet segélyző-egyesülete 60 szegénysorsu tanulót látott el tavaszi és téli ruhával, az egyesület segélyző könyvtárából pedig 550 db. iskolai könyv osztatott ki. A segélyző egyesület vagyona 4434 frt 16 kr. Az intézet tanári kara és ifjúsága XIII. Leo pápa ötven éves püspöki jubileumát méltóképen ünnepelte meg. Az értesítőt XIII. Leo élete és működése ismertetését tárgyzó beszéd nyitja meg, melyet az ünnepélyen Gyikos Péter szabad előadásban adott elő.

A magyar kir. állami főreáliskolába fölvettek 430 tanulót, kik közül év közben kimaradt 23, meghalt 3, vizsgázott 404; anyanyelvükre nézve magyar 347, német 54, szerb-horvát 3. Tiszta jeles volt az I. A. osztályban Gebauer Ernő és Tauszig Andor, az I. B. osztályban Heinrich János, Radócsai Ferencz és Sasváry Géza, a II. A. osztályban Kornis Ödön, Lusztig Adolf, Opatrny Flórián, Pritz György és Ruvald Aladár, a II. B. osztályban Gráf Miksa, Misángyi Vilmos, a III. A. osztályban Nejedlő Ferencz, az V.-ben Visnya Aladár, a VI.-ban Saaghy János, a VII.-ben Stark Lajos és Stark Zsigmond. Érettségi vizsgálatra jelentkezett 14, sikerrel vizsgázott 13, jelesen érett lett 7. Az értesítőt összeállította Dischka Győző igazgató, értekezéseket irtak eléje Requinyi Géza „Gondolatok a földrajz földadatai és módszere köréből“ és Kálmán Miksa dr. „Az idegen nyelvek tanításának reformjáról.“ A főreáliskolai segélyző egyesület a lefolyt iskolai évben tizenöt foylamodót 82 frt 50 krajczárral, nyolczvanhárom foylamodót pedig 738 tankönyvvel 773 frt 63 kr. erejéig részesített támogatásban. Az egyesület vagyona 1970 frt 21 kr. Az ifjúság önképzésére 4 pályázatot tűztek ki.

Pécs szab. kir. város összes községi népoktatási tanintézetének értesítőjét Schneider István főlügyelő igazgató állította össze. A közs. népiskolákba összesen 2630 tanuló iratkozott be, — 222-vel több, mint az előző évben — ezek közül 1584 fiu és 1046 leány. A polgári leányiskolába beiratott 203 növendék, 24 el több, mint a múlt évben, a keresk. szaktanfolyamba 11. Az iparos és kereskedő tanonc-iskolába fölvetetett összesen 828 tanuló és pedig 85 kereskedő és 743 iparos, 19 el kevesebben, mint az előző évben. Az ismétlő iskolába járt 135 fiu és 223 leány; összesen 358. Az összes beírottak száma e szerint 4030, ezek közül elköltözött 89, kimaradt 125, meghalt 64, a tanév végén maradt 3752. Anyanyelvre nézve magyar volt 3830, német 183, szláv 17. Az általános eredményt illetőleg haladó volt 3208, nem haladó 544. A törvényesen megengedett számot — a 80-at, összesen 13 osztályban haladta túl. A szegény tanulónak a téli időszakban való fölruházására Pécs szab. kir. város közönsége 1400 frtot, a Pécsi Takarékpénztár 200 frtot adományozott. 641 gyermek között 814 db. ruha osztatott ki. Továbbá kiosztatott 1700 tankönyv, 2759 íróeszköz és 21 doboz toll. A tandíj összesen 1348 szegény tanulónak engedtetett el.

VEGYESEK.

Párisi látcsövek, hő-, és lég-súly mérők; legjobb arany, ezüst, állany és teknősbéka-csont szemüvegek, orrcsüptetők legfinomabb kristályüvegek és hegyijegeczekkel gyári áron kaphatók Schönwald Imre ékszerésznél Király-utca Hattyu épület.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Doctor. Cikke nem közölhető, mert oly súlyos a vád, hogy az — ha a zsarolási szándék való és bebizonyítható — nem e lapba, hanem az ügyvédi kamara elé való.

Mozsgó. Hogy vagytok? Feri és a többi tiszteletét küldi. A macskák a körülményekhez képest jól érzik magukat.

B.-Sellye. Még az olló is berozsdásodott a sok és nagy izzadságtól, oly meleget „élvezünk.“ A kafedzsiben jégbe hűtött pikkolókat adnak, mire a Miska nagy indignációval kérdezte: „hát ez mi?“ Pedig nem is volt benne „német.“

Csarnok.

Anyá és feleség.

Írta: Kara Jenő.

— Ilon! Ilon! miért tetted ezt velem?

Panaszoló szava csukló zokogásba fulladt. Odanyomta izzó homlokát a jégvirágos ablaküveghez s bambán nézte az átellenes sor lámpáinak libegő fényét. Agyában nem volt tiszta gondolat, csak khaosz, csak árnyék, csak egy sejtelmes vágy: megsemmisülni. Majd ujra bejárta a szobákat; nem tudta, nem akarta elhinni, hogy itt hagyhatta. A hálószoba, az ebédlő, a szalon... mind, mind üres, az egész ház üres. Az ő lelke is üres. Üres? nem, tele van átkos visszaemlékezéssel, az elvesztett paradicsom feledhetetlen képével. Minden kis tárgy őt hozza emlékébe, minden hely tovatűnt, visszahozhatatlan örömeiről beszél. Úgy érzi, meg kell örülnie.

Szerette azt az asszonyt. Érette küzdött, benne élt csak s most, mint a délibáb varázsa, tovatűnt, itt hagyta. De hát miért? Igen, miért? Ez a borzasztó kérdés állott folyton lelke előtt.

Fölszedte a szőnyegről a kétfelé repített levelet s ujra elolvasta azokat az átkos betűket: „Kedves Ödön! Bocsásson meg lépésemért, melylyel önnek fájdalmat okozok, de a szerelem viharként ragad magával. Ilon.“

— Szerelem... szerelem... dörmögte magában. Hiszen most három éve, mikor ő elvette, akkor is ezt írta ellenkező szüleinek. Csakhogy akkor nem Véghelyi huszárkapitányt, hanem Tahy Ödönt szerette. Vagy talán nem is szerette, csak hazudta az érzelmeket, a mint most hazudja Véghelyinek és ezután tudja Isten hánynak...

Kimondhatatlan keserűség ült szívére. Hát ezért küzdött, fáradt ő éveken át, úgyszólván gyermekkorától, míg az egyszerű parasztiúrból jogász, jegyző, bíró, törvényszéki elnök lett? S ime a lelkesítő, éltető ideál lehull a sárba. S érdemes még élni? Nem érdemes!

Nagy iróniája az az életnek, hogy mindenkét meg tudunk vigasztalni, csak magunkat nem. Hányszor vigasztalta Tahy is a szegény rabokat, az ítélet kihirdetése után; reményt csepegtetett a fásult szívekbe, fölköltötte bizalmukat a jó Isten, szeretetüket az emberek iránt, életvágyat oltott a börtön lakóiba s most nem volt egy mentő, egy vigasztaló gondolata sem. Pedig ugyancsak rászorult volna.

S talált volna is, ha nem lenne olyan egyoldalú a fájdalom ítélete; mert, ha csapás ér, sohasem emlékszünk arra, a mit elvesztettünk. Tahy sem gondolt ez órán aranyos leánykájára, csak a hűtlen asszonyra, köddé vált boldogságára.

Képes lett volna — mindenről megelégedve — golyót röpiteni háborgó szívébe, ha nem jön a dada, karján a világ leggyönyörűbb babájával. A kis gyermek gögicselő ajka, nevető szemei, ölelő karjai egy pillanat alatt visszaadták az életnek önmagának.

— Nem, nem hagylak itt aranyom! küzdök tovább is; teérted, neked élek ezután, egyedül neked, egyedül érted.

S összevissza csókolta a kis jószágot, ki tapsoló, kövér kacsóival jól megczibálta apja szakállát.

Beh nem is hiába mondja a mi népünk, hogy a gyermek Isten áldása!

Midőn másnap végigment az utcákon, senki sem olvashatta volna le arczáról, hogy tegnap a halálból hívta vissza kis gyermekének derűs mosolya. Csak a homlokán volt egy vágásszerű redő, csak a lépés nem volt olyan ruganyos, mint annak előtte. A kis város kíváncsi érdeklődése nem bántotta, senkinek sem panaszkodott, jóbarátainak a szokottnál melegebb kézszorításait hálásan viszonzta s azt az asszonyt elfeledte.

A világ is napirendre tért az eset fölött. Még egy darabig kísértett ugyan a hűtlen feleség és Véghelyi híre — hogy az asszony más hitre tért át, Olaszországba utaztak, Véghelyi odahagyta a katonaságot — azután újabb dolgok, újabb személyek forogtak a világ nyelvén.

Három éve él már Tahy özvegyiségben. Három éve már mondogatja napról-napra: elfeledtem azt az asszonyt; pedig — talán maga sem vette észre — ez csak áltatás volt! Dehogy feledte el. Ujra meg újra megrohanta, elfogta az emlékezet. Ha sirt a kis baba, ha beteg volt, ha a dajka ellen volt panasz: mindig eszébe jutott gyermekének anyja. Kivetette szívéből a hitves képét, de ott maradt az anyjé. Hivatala s az élet ezer apró-cseprő baja sokkal is jobban elfoglalta idejét, semhogy pótolni tudta volna az anyát. S midőn egykor a kis Etus torokgyíkba esett, neki meg egész napon át ott kellett lennie egy rablógyilkos bűntényének tárgyalásán: komolyan megérlelődött lelkében a gondolat, hogy anyát ad gyermekének. Nem feleség után vágyott — ehhez még nagyon is új volt a lelkén ütött seb — hanem gyermeke iránt való kötelességét akarta leróni. Hiszen csak állhatna ott beteg kicsikéjének ágyánál, csak borogathatná forró fejecskéjét, leshetné lélekzetét! De nem teheti, hivatala nem engedi. Sokáig küzdött magában, míg határozott. S másnap elment a főjegyző fiatal özvegyéhez. Nem áradozott, nem esküdözött szerelmet, csak anyát kért gyermekének.

Három hét multán kellett volna megtörténnie az esküvőnek.

Csunya hideg idő volt. A jégvirágos ablakok üvegét kísértetiesen zörgette a szél; besipolt a kürtön s magas lángot szított a kandallóban. Az asztalon tejüvegű lámpa égett, halavány fényét oda vetette a szőnyegre, melyen Tahy üdülő kis lánykájával játszadozott. A kis lányka a kandalló tűzénél nézegette az album képeit.

— Hát ez kicsoda, apus?

— Az egy régi ismerősöm, nagyon szép leány volt. (Nejének lánykori arczképe volt; kitűnően állott olajbarna arczához a fehér ruha.)

— Hát ez a mérges néni kicsoda?

— Ez meg annak az édesanyja, Etusom.

— Nekem nincs édesanyám?

— De van édesem neked is, csak hogy elutazott messze, igen messze, — szólta nagyot sóhajtván édesapja.

— Mikor jön haza?

— A jó Isten tudja csak, aranyom; meglehet, hogy sohasem.

Etuskának arcza megnyult, könyei kicsordultak. Az apja mohón kapta ölébe, hogy könyeit lecsókolja és — hogy saját könyeit elrejtthesse.

— Ne sirj, kicsinyem, megjön nemsokára az édesmama, három hét sem telik el addig. Hanem aztán szeresd ám, látod, mert másképen megint elutazik.

Szegény Tahy! milyen nehezére esett ez a néhány szó, e szakítás multjával.

Ujra megjelent lelkében a multnak képe, a fény, az árny: a szerető hitves, a hűtlen feleség. Gondol-e az még gyermekére? Hisz még búcsúlevelében sem emlékezett meg róla! Pedig hogyan szeretete, míg itt volt. Bolondja, rabja volt leányának; éjjel-nappal mellette volt s féltékeny tette az apát gyermekére: csak annak élt születése óta. S mégis . . . mégis . . .

— Ez a te édes anyád, szólta inkább önmagában, mint gyermekének s oda tartotta a kandalló ajtajához hűtlen neje arczképét, melyen az — gyermekével karján — olyan édesen mosolygott.

A kis leány odaszegezte tekintetét a képre s nevetve mondá:

— Hiszen ez az a fehérruhás.

Valamit felelni akart rá, de e pillanatban hevesen rázta meg valaki a csengetyűt. Várakozással teljesen hallgattak. Az öreg szolgáló kicsoszogott a konyhából, csikorgott a kulcs, egy fojtott kiáltás hangzott, aztán suttogó beszéd, nehéz sóhajok.

Bizonyosan valami könyörgő, gondolá Tahy magában. S ez nem is volt ritkaság, hogy egyes vádlottak vagy rabok hozzátartozói eljöttek könyörögni a jószívű elnökhöz.

Közömbösen nézett a fölnyiló ajtó felé, melyen Lizi néni lépett be. Ha nincs félhomály a szobában, ugyancsak megütődhetett volna földelt, halavány arczán.

— Ugy-e valami könyörgő jött Lizi néni?

— Nem kérem, azaz hogy igen is könyörgő szegény asszony, szólta az öreg szolgáló alig tarthatván vissza könyeit.

— No csak ereszsze be, majd meghallgatom panaszát.

— Igen ám, nagyságos úr, csak hogy ez . . . ez igen szomorú dologban jár, úgy mondja.

— Gondolom, tudom miben. Bizonyosan annak a rablógyilkosnak lesz rokona, a ki két embert megölt s egy egész család boldogságát széttepte.

— Hát aztán segít majd rajta a nagyságos úr? — kérdé csillogó, reménykedő szemekkel Lizi néni.

— És ha nem tudok is, legalább egy jó szót adunk neki; bánatos embernek az is sokat ér.

— Ha csak lehet, segítsen rajta, nagyságos uram, megáldja érte a jó Isten és most már hangosan kezdett sirni a ház hű, öreg cselédje.

— Lássá, Lizi néni, magának jó szive van; hát csak ereszsze be, hadd látom: mit tehetek érte.

Kis lánykáját ölébe vette s arra a „másik“ rablógyilkosra gondolt, az ő hűtlen feleségére.

Lassan nyilott az ajtó, imbolyogva lépett be rajta egy úri asszony. Arczát nem lehetett látni bolyhos nagy kendője miatt, melyen még most is ott csillogott az olvadó hó.

— Üljön le asszonyom, szólta hozzá résztvevő hangon a föltekintő elnök, látván divatos öltözetét.

Az csak megállott, mintha lábai a földbe gyökereztek volna és elkezdett zokogni, sirni keservesen.

(Vége köv.)

Közgazdaság.

A keresk.- és iparkamara évi jelentéséből.

— A kereskedés általán. —

A jelentés bevezető részében röviden vázolt viszonyok hatása alatt kereskedelmünk az elmúlt évben épenséggel nem alakulhatott kedvezően. A népesség csökkent fogyasztási képessége, a növekedő adó és üzleti kiadások s az erős verseny a kereskedői foglalkozás min-

den ágára felette nyomasztólag hatnak. S mind ennek ellenére kereskedőink számában apadás nem tapasztalható.

Baranyában volt 1435 kereskedő, bejegyzett cég Pécsen 761. A kereskedői csődök száma az előző évekhez képest 1892-ben jóval emelkedett. Összesen 28 csődeset fordult elő. A csődbejutottak mind a kisebb üzletemberek sorából valók voltak. A csődbejutottak közt csak egy volt, ki 100 frtnál nagyobb adót fizetett, a többiek adója átlag 30—40 frt volt. Kereskedőink kereseti adója volt: Pécsen 1891-ben 74016 frt, 1892-ben 78018 frt, többlet 4002 frt. Baranyában 1891-ben 106757 frt, 1892-ben 108392 frt, többlet 1635 frt.

A kereseti adó jelenlegi rendszere s illetve ezen adó kivétési módja a kereskedők és iparosok körében elkeseredett panaszokra adnak alkalmat. Sok helyről azt hozzák fel, hogy az adókivető és fölszólamlási bizottságokban a kereskedői és iparos elem nincs a törvénynek megfelelően képviselve. A kamara meggyőződés e panaszok alaposágáról, a mult évben illetékes helyeken e panaszok figyelembe vételét kérte.

A kereseti adótörvény mielőbbi reformálása már csak azért is kívánatos, hogy valahára megszűnjenek azok a szégyenletes alkudozások, melyek a kereseti adó mai kivétele mellett napirenden vannak. Óhajtjuk, hogy a kereseti adótörvények immár közeli kilátásba is helyezett módosítása nem az adó emelése, hanem az adó igazságos repartírozása elvét minél teljesebb mérvben megvalósítsa, a minek érdekében azt kell kérnünk, hogy — a mint az Ausztriában is történt — a szóban levő adótörvény módosítását illetőleg, a kereskedelmi és iparkamarák idejében meghallgattassanak.

Az utolsó években tapasztalt végeladási láz a mult évben meglehetősen csökkent. A „hatóságilag engedélyezett“ legtöbb végeladásnál azonban kéri a nem épen tisztességes verseny. Az ilyen végeladásoknál előforduló üzelmek oka nem a vonatkozó törvény hiányos vagy homályos szerkezetében, hanem inkább a törvény végrehajtására hivatott hatóságok elnézésében, a nagyon lanyhán vagy épen nem gyakorolt ellenőrzésében rejlik. Mindenek előtt a végeladások iránt való kérvények megbírálásánál, de főképen a végeladást meghosszabbító engedélyek megadásánál az iparhatóságoknak kötelességszerű szigorral kellene eljárni s a végeladás folyamán az illető üzleteket szigorú ellenőrzés alatt tartani, ha valjon abban csakis a végeladásra bejelentett áruk adatnak-e el. Arra, hogy az ipartörvény 168. §-a értelmében valamely iparhatóság az iparhatósági megbízottakat végeladást vagy árverést rendezett üzlet ellenőrzésére felhívott volna, az ipartörvény életbelépte óta egy esetet sem tudunk. Nagyon kívánatosnak tartjuk, hogy az iparhatóságok a végeladások és árverésekre vonatkozó törvényi rendelkezések pontos betartására továbbá az adott engedélyekről s a gyakorolt ellenőrzésről évenként jelentést tegyenek, melyek a kereskedelmi és iparkamarákkal is közlendők lennének.

Még nagyobb lanyhaságot tapasztalunk a házalás ellenőrzésénél. Szabadon és korlátlanul folyik a házalás oly helyeken is, hol a házalás tiltva van. Ily helyeken a rendőri közegeknek — a kik pedig a jogosulatlan házalás megakadályozására első sorban hivatva vannak — a tilalomról tudomásuk sincs. Sajnálattal látjuk, hogy a házalásnak a kamarák által már évek óta sürgetett szabályozása évről-évre késik, noha a törvény alkotásához szükséges anyag már régen beszereztetett s talán már a törvényjavaslat is kész.

A kereskedői ügynökök száma erősen szaporodik. A legtöbb ügynök a kisfalusi szatócsokat is felkeresi s rájuk tukmálja áruit. Innen van, hogy a vidéken en gros üzletek — különösen a fűszerkereskedői szakban — már alig találhatók.

Sajnálattal kell constatalnunk, hogy a pénzügyminiszter úr által három évvel ezelőtt Pécsnek ígért vámhivatal felállítására érdekében máig is semmi sem történt, pedig a kérelem jogosultsága mellett felhozott nyomós érvekhez ma egy újabb érvet fűzhetünk, azt t. i. hogy az Olaszországból importált borok aránylag legnagyobb mennyisége Pécsre jön s így az itteni borkereskedelemnek nagy előnyére válnék, ha az olasz borok meglehetősen complicált vámkezelése Pécsen történhetnék.

Gabona-árjegyzék.

Pécs szab. kir. városában 1893 évi július hó 8-án tartott hetivárárról.

Az árak métermáznként számíttatnak.

Buza	őszi	—	—	—	—
	tavaszi	—	—	—	—
	uj	7	20	7	—
Közepes	ó	—	—	—	—
	uj	6	20	6	10
Közep	ó	—	—	—	—
	uj	6	30	6	20
Alja	őszi	—	—	—	—
	tavaszi	—	—	—	—
	uj	4	80	—	—
Zab	őszi	—	—	—	—
	tavaszi	7	50	7	30
	uj	—	—	—	—
Közepe	—	—	—	—	—
Bukkony	szena	—	—	—	—
Közepes	ó	5	70	5	50
	uj	—	—	—	—
Széna	ó	3	—	2	70
	uj	—	—	—	—
Szalma	—	2	—	—	—

Kínlat közép (mintegy 140 gabona kosi volt a piacon.)

NYILT-TÉR.*)

Van szerencsém tudatni a t. cz. jogkereső közönséggel, hogy
ügyvédi irodámat
 Pécsen apácza-utca 17-ik szám alatt megnyitottam.
Dr. Egy Dezső
 köz- és váltó-ügyvéd.

Köszönet-nyilvánítás.
 Alulírottak, kiknek 7 éves Hermina leányuk a pécsi kórházban veszélyes torokbajából szerencsés műtét által meggyógyított úgy a műtétet végbevivő Erreth Lajos dr. kórházi igazgató urnak, valamint a kórház orvosi karának füz előzékeny bánásmódért és eredményes, gondos kezelésért e helyen is leghálásabb köszönetüket fejezik ki.
 Pécsen 1893. július 11.
Steiner Samu
 és neje.

Köszönet-nyilvánítás.
 Mindazon mélyen tisztelt rokonoknak, barátainknak és csaiádoknak, a kik felejtethetlen kedves
Ilka leányunk
 elhalálózása alkalmából, részint szóval vagy becses koszorúkkal, részint pedig a temetésen való megjelenésökkel fájdalmainkat enyhíteni s részvétöket nyilvánítai kegyeskedtek, fogadják, kérjük ezuton is legmélyebb hála köszönetünket Pécsen 1893. jul. 8 án.
monostori Erreth Kálmán
 és neje szül. Elter Anna.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

H i r d e t é s e k :

Miután a **villamvilágítás** tárgyában Pécs sz. kir. város és cégünk között kötött engedély-szerződés a Nagymélt. Minisztérium által jóváhagyatott. és most már a városi képviselőtestület közgyűlése által is véglegesen elfogadtatott, késedelem nélkül megteendjük a szükséges intézkedéseket

a tervezett központi villamtelep

gyors létesítése érdekében, hogy mihamarább azon helyzetben legyünk, miszerint a t. cz. fogyasztóknak villamos áramot szolgáltatassunk.

Az erre vonatkozó ügyek elintézése céljából Pécsen legközelebb irodát fogunk berendezni, melynek megnyitására lesz szerencsénk a t. cz. közönséget annak idején értesíteni.

Ganz és Társa

Vasöntő- és Gépgyár Részvénytársulat Budán.

Martonfa községben
egy ház és egy szőlő
 kedvező föltételek mellett eladó.
 A házban kereskedés és koresma volt, ott **mészárszék** nyitható és így biztos existenciát nyújt.
 Bővebbet Zilczer Simon tulajdonosnál a helyszínen.

Hirdetések
 igen előnyös áron vétetnek fel
kiadóhivatalunkban.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

MOHAI ÁGNES FORRÁS

Kitünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénsavtartalmu. — A bornak színetét nem változtatja. — Természetes ízét kellemessé teszi,
 a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer” előnyös szolgálatot tesz.

Ujabban a homokos talajban termett savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az Ágnes-forrás savanyuvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A mohai Ágnes-forrás vizét hosszú évek során át rendelem s jó szolgálatot tesz a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, hólyaghurut és torokhurut eseteiben.
 Budapest, 1892. márczius hava. **Dr. Kéti Károly,**
 ny. r. egyet. tanár.

Kötelességemnek tartom értesíteni, hogy a lefolyt **kolera-járvány** alatt mohai Ágnes-forrását kitünő sikerrel rendeltem. A gyomor és bél működését rendkívül hathatósan támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyuvizek nagy része korgást és hasmenést okozna. Örömmel konstatalhattam, hogy nemesak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is **legelső** helyen áll.
 Budapest, 1892. november 17. **Dr. Glaser Marcel.**

A mohai Ágnes-forrás vizét, mint a természet által adott egyik megbecsülhetlen kincset, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegeimnek ajánlani; a kórjavalat, melyeknél ezen vizet adom, heveny és idült gyomorhurut, az eredmény minden esetben kielégítő.
 Adja Isten, hogy a külföldi hasonczéla alkalmazott vizeket teljesen kiszorítsa hazánk ásványviz-forgalmából.
 N.-Szalonta, 1892. október 20. **Dr. Deme Béla,**
 Járás és Biharm. t. b. főorvosa

A kolera-megbetegedés ellen präservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerertárában, füszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Édeskuty L.
 BUDAPEST, Erzsébet-tér 3. sz.

cs. és ktr. és szerb kir. udv. ásványviz-szállítónál.

A t. cz. gazda-közönség

figyelmébe ajánljuk a

**szeszgyári- hizlaló- istállóinkban
termelt**

légén szárított

természetes istálló-trágyát

mint a **legolcsóbb, legbiztosabb** és a

legrégibb trágya-anyagot,

mely nálunk akár tőzegekben (tégla nagyságu darabokban), akár zuzott állapotban, bármily mennyiségben kapható.

Árjegyzékkel és mindennemű felvilágosítással készségesen szolgálunk.

Megrendeléseket haladék nélkül, pontosan teljesítünk.

Neuman Testvérek

Aradon,

szesz- és sajtolt-élesztő-gyár- szeszfi-
nomító- és gőzmalom.

Idény május—október.

A cs. k. szab. déli vaspálya állomáshelye.

Daruvári ásványfürdő Szlavoniában.

Intéző fürdőorvos: **Dr. Degré Vilmos Bécsből.**

Bebizonyult gyógyhatás női betegségeknél, mint: magtalanság, sápkór, fehér-folyás, tisztulási zavarok, exsudat és hólyag fájdalmaknál, továbbá köszvény, csúz és idegbajok ellen.

Ujonnán berendezett

hidegviz-gyógyintézet izzasztó-kabinokkal,

gräfenbergi mód szerinti bepólyázás. Villamos fürdők. Meleg és hideg zuhanyok. Massage svéd gyógymód szerint. Inhalatio kamara stb. stb.

Daruvári fürdő a 830 méter magas szlavoniai középhegység alján fekszik, pompás parkokkal és fedett sétahelyiségekkel. Csinos társalgóteremmel és zenekarral, olvasóteremmel, melyben minden jelentékeny hirlap stb. stb. található. A lakások és fürdők a jelen kor minden igényeinek megfelelőleg vannak berendezve. Árak jutányosak. Felvilágosítást ad a fürdőigazgatóság Daruvári fürdőben.

Utánnymat nem díjaztatik.

TAIZS JÓZSEF

nyomtatvány-raktárában és írószer-kereskedésében kapható:

Az ev. ref. lelkészi hivatalok részére a zsinat által kibocsájtott mintának megfelelő

keresztelési, esketési és halálozási anyakönyvek
és a hozzá tartozó **kivonatok.**

Baranyavármegye

vásári szabályrendelete és a korcsmai zárórára
vonatkozó szabályrendelet.

Kivonat a közs. képviselő testületnek a közutak megállapítása tárgyában tartott ülés jegyzőkönyvéből stb.

Továbbá a világhírű Leonhardi-féle anthracen, fekete okmány, gallus, piros, kék és zöldszinű stb. tinták. Kitűnő és olcsó pecsétviaszok, ostyák, író és levélpapírok, írotollak, tinta- és porzó-tartók stb. stb.

nagy választékban és olcsó árakon.